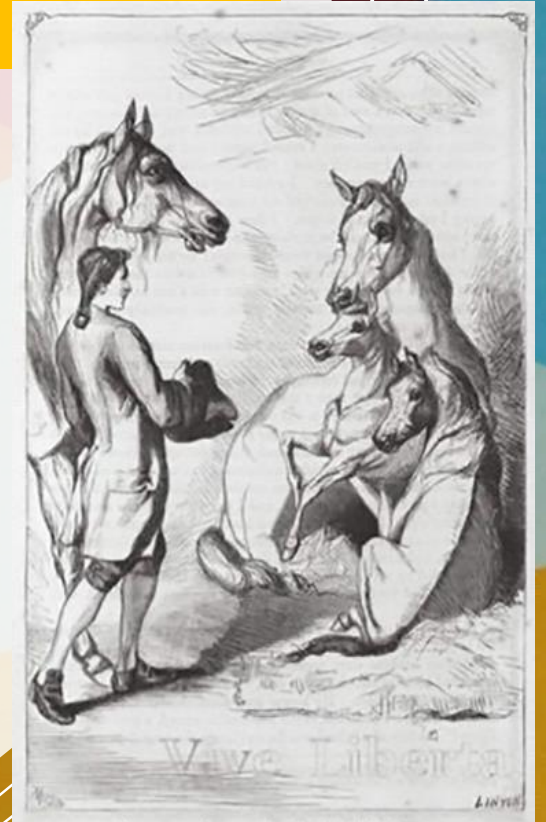

**Засоби комічного (гумор, іронія,
сатира, сарказм). Езопова мова.
Образ Гулівера як втілення
концепції нової людини**

Епіграф

Деякі люди приховують свій розум набагато ретельніше, ніж свою дурість.

Допоможи собі сам — і друзі тебе більше люблять.

Багато правди кажуть жартома.

Стиль — це потрібне слово в потрібному місці.

J. Swift.

Jonat. Swift.

Жанрова приналежність

Роман – великий за обсягом і складний за будовою переважно прозовий твір, у якому широко охоплені життєві події, глибоко розкрито історію формування характерів багатьох персонажів. Роман може бути історичним, побутовим, філософським, психологічним, пригодницьким тощо.

Пригодницька література – твори із захоплюючим сюжетом про складні випробування, через які проходять герої.

Прототип – це реально існуюча особа, яка слугувала авторові прообразом для створення літературного персонажа.

Структура роману

Твір Свіфта складається з чотирьох частин. У першій головний герой потрапляє до країни ліліпутів (слово «ліліпут» письменник вигадав, і воно увійшло до різних мов). Вони аж у дванадцять разів менші за Гуллівера, який поміж них почуває себе справжнім велетнем.

А в другій — він опиняється в Бробдінгнезі, де мешканці аж у дванадцять разів більші за нього, тож герой відчувається в порівнянні з ними справжнісіньким ліліпутом. Така дзеркальна ситуація підкреслює важливу для просвітника-Свіфта думку, що все в цьому світі відносно: уявлення про значущість країни і людини, про красу й хоробрість тощо.

У цій частині автор змальовує позитивний ідеал суспільного устрою: патріархально-ідилічна сільськогосподарська країна з мудрим правителем, що любить свій народ і ненавидить

війни

Норолева милостиво протянула Гулливеру мизинець, спитала, не хоче ли он остаться при дворе. Гулливер согласился.

У третій частині Гуллівер відвідує летючий острів Лапуту і землю Струльдбругів.

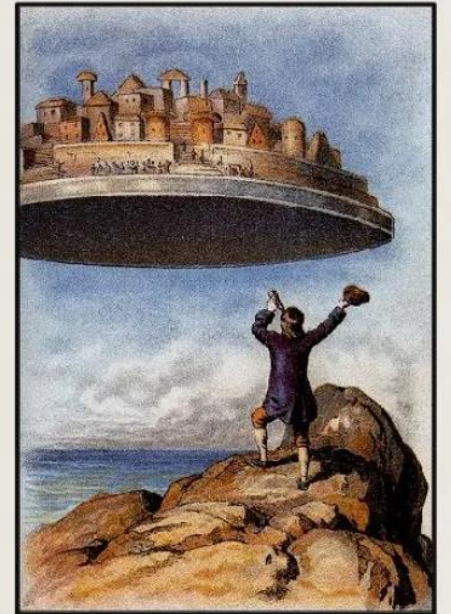
На летючому острові живуть королі й привілейовані стани, чиє головне завдання — збирати податки. Тамтешні вчені намагаються видобути сонячні промені з огірків; перетворити лід на порох, перепалюючи на сильному вогні;

споруджувати будинки, починаючи з даху; розвести безшерстих овець; сліпонароджений там вчить живописців змішувати фарби; а орють за допомогою свиней, закопавши в землю жолуді.

ЛАПУТА

Что произошло: Гулливер отправляется в новое плавание, но его корабль захватывают пираты и высаживают его на необитаемом острове к югу от Алеутских островов. Здесь героя подбирает летающий остров Лапута.

Все знатные жители этого острова увлечены математикой и музыкой и донельзя рассеянны. Только простонародье и женщины отличаются здравомыслием и могут поддерживать нормальную беседу.

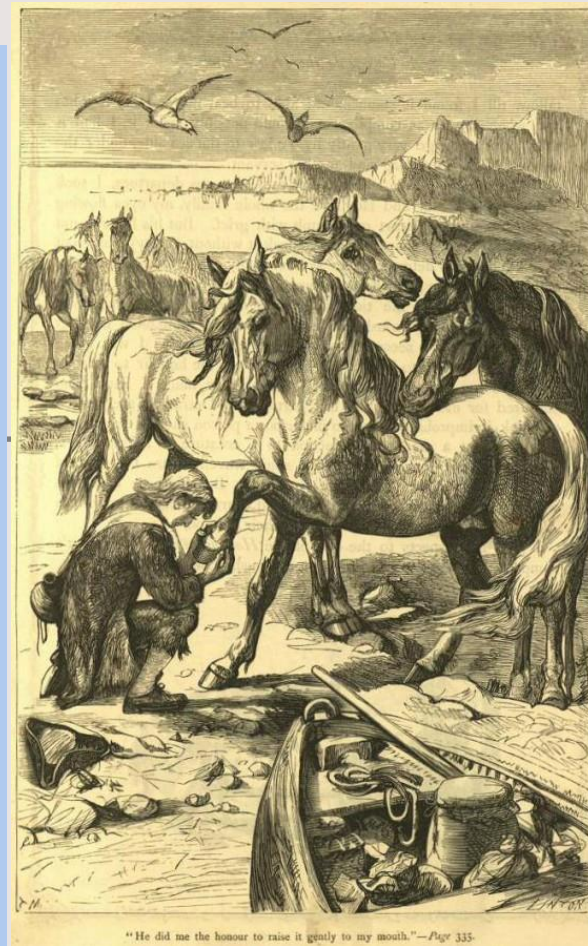
Летающий остров Лапута

За позірною освіченістю ховається наука, далека від потреб людей: там майже немає правильно збудованого житла, поля не плодоносять, скрізь панує безлад... Свіфт також зображує, як технічний прогрес

використовується для пригнічення інших людей (такі прогнози-застереження називають антиутопією). Наприклад, летючий острів Лапута зависає над населеними пунктами, які не платять податків, і закриває для них сонце, дощ, тому там може початися голод, а в крайньому разі Лапута може просто сісти людям на голову й розчавити їх, як чобіт комах.

Під час четвертої подорожі Гуллівер потрапив на острів гуїгнгнмів, благородних коней, — утопічний ідеал розумно влаштованої країни. Гуїгнгнми. Розумні й високоморальні — не допускають насильства, злочинів — тому й не мають органів правопорядку; ведуть здоровий спосіб життя, розуміють закони природи і дотримуються їх. Мудрим коням прислужують єгу — гидкі звіроподібні істоти в людській подобі (до речі, нащадки саме англійців, що свого часу, як і Робінзон, опинилися на відрізаному від цивілізації острові). В образі єгу Свіфт не просто втілює тваринні елементи людської природи, а й переконує, що саме вони є панівними в людській спільноті.

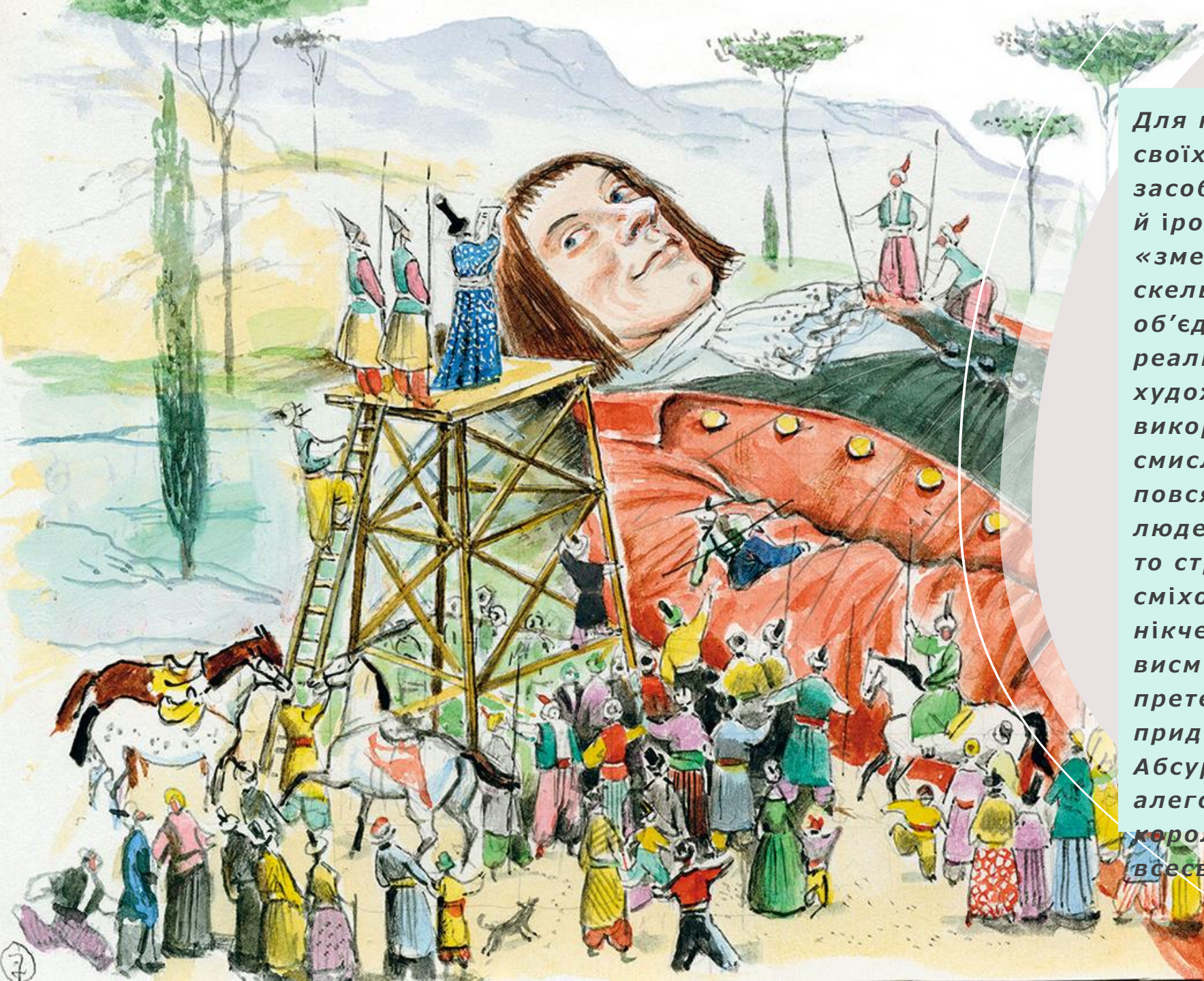
"He did me the honour to raise it gently to my mouth."—Page 335.

"I saw coming towards the house a kind of vehicle drawn like a sledge by four yagobees."

Відправляючи свого героя до різних країн, Свіфт полемізує із твердженням просвітників про можливість розумного суспільного устрою. Водночас висміювання Свіфтом негативних явищ реального життя шляхом зображення підкреслено фантастичних країн покликане допомогти читачам подивитися на людство й на самих себе ніби збоку: «Головною метою кожного мандрівника має бути виховання розуму і доброчесності своїх співвітчизників за допомогою гарних чи поганих прикладів з життя чужих країн...».

Для кращого донесення до читачів своїх ідей Свіфт уживав цілий букет засобів творення комічного: і сатиру, й іронію, і сарказм. Граючи «зменшувальним і збільшувальним скельцями», письменник майстерно об'єднав елементи вигадки й реальності. Зокрема, прийом художнього зменшення, що його використав Свіфт, дає вражаючий смисловий ефект: усе, що в повсякденному житті та вчинках людей здається чи то природним, чи то страшним, через зменшення стає сміховинним, безглуздим і нікчемним. Так, Свіфт нещадно висміював володарів з їхніми претензіями на світове панування, придворні порядки та нагороди. Абсурдність таких зазіхань алегорично зображено в титулах короля Ліліпутії, «окраси й постраху всесвіту».

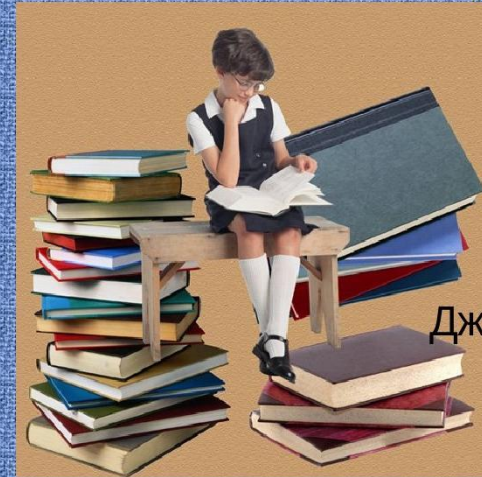
Домашнє завдання

Опрацювати матеріал
підручника: стор. 19 - 23.

Виконати завдання на
стор.21

"Книги - діти розуму"

Джонатан Свіфт